

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 26P/64/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124205541
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Balalová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124205541.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Ľubicou Balalovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., štátnu občianku Slovenskej republiky, nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky, B. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a otca, D. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín a E. F., so sídlom G. H. I. J. A. XXX/X, F., o návrhu navrhovateľov 1/ K. L. A., štátneho občana Slovenskej republiky, nar. XX.XX.XXXX a 2/ A. A. A., štátnej občianky Slovenskej republiky, nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom B. XXX/XX, F., o zrušenie pestúnskej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom a iné takto

rozhodol:

I. Zrušuje sa pestúnska starostlivosť pestúnov - navrhovateľov 1/ a 2/ o maloletú A., ktorá pestúnska starostlivosť bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/5/2009-82 zo dňa 30.04.2009.

II. Nad maloletou A. sa nariaďuje ústavná starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Bytča, Rázusova 798/52, Bytča, pracovisko Horný Kelčov 800, Vysoká nad Kysucou.

III. Maloletej A. sa ustanovuje poručník E. F., so sídlom G. H. I. J. A. XXX/X, F., K. XX XXX XXX, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

IV. Poručník je povinný predkladať súdu správy o maloletej A. a o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa dvakrát do roka, a to vždy do 30.06. a do 31.12. príslušného kalendárneho roka.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 26.04.2024 navrhovateľa 1/, 2/ žiadali, aby súd zrušil pestúnsku starostlivosť a nariadil ústavnú starostlivosť nad mal. A.. Návrh odôvodnili tým, že vyčerpali všetky možnosti a schopnosti byť maloletej oporou a pripravovať ju na samostatný život. Ich vzťah je len v rovine zabezpečovania základných potrieb bez prehlbovania citových väzieb a akákoľvek snaha o podporu je zo strany maloletej odmietaná, nezriedka až agresívnym spôsobom. Ďalej uviedli, že maloletá navštevuje Strednú odbornú školu pedagogickú sv. A. M. N. C., kde býva na školskom internáte, kedy sa začalo jej správanie v porovnaní s obdobím na základnej škole zhoršovať. Sťažnosti na správanie na internáte aj v škole sa zintenzívnili s nástupom do druhého ročníka a ešte viac v druhom polroku. Takmer úplná strata vzájomnej dôvery vyústila do stále častejšej agresivity, nerešpektovania základných zásad fungovania domácnosti i neúcty voči zdieľaným hodnotám. Vzťahy v rodine sú stále viac narušované konfliktami s maloletou. Keďže odmieta akceptovať základné pravidlá rešpektované ostatnými členmi spoločnej domácnosti, frustrácia ostatných sa stáva neúnosnou. Zároveň vyjadrili

presvedčenie, že opustenie ich rodinného prostredia môže byť pre maloletú impulzom k prehodnoteniu postoja k vlastnému životu i svojej budúcnosti.

2. Lustráciou v Registri obyvateľov súd zistil, že matka maloletej B. C., nar. XX.XX.XXXX zomrela dňa XX.XX.XXXX a otec maloletej D. B., nar. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX. Súd tak uznesením č.k. 26P/64/2024-13 zo dňa 16.05.2024 začal bez návrhu konanie o ustanovenie opatrovníka a maloletej dočasne ustanovil za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, ktorý výkon funkcie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň uznesením č.k. 26P/64/2024-19 zo dňa 24.06.2024 súd začal bez návrhu konanie o ustanovenie poručníka maloletej a do konania pribral Obec Bohunice.

3. Navrhovatelia 1/, 2/ na pojednávaní dňa 17.07.2024 uviedli, že prvé výraznejšie problémy s maloletou evidovali v 12-tom veku jej života. Prejavovali sa v tom, že maloletá odmietala rešpektovať nastavené pravidlá, kvôli čomu dochádzalo k neustálym konfliktom a nedorozumeniam. Maloletá absolvovala sedenia u psychologičky v CDR, navštevovala psychiatra A. B., chodila aj na duchovné stretnutia. Za veľký problém maloletej považujú to, že je ľahko ovplyvniteľná, čo sa ukázalo na strednej škole, kde si našla zlú partiu, ktorá ju negatívne ovplyvňuje. Maloletá nedodržiava školský poriadok a tiež pravidlá na internáte, kvôli čomu bola podmienenečne vylúčená zo školy a pre školský rok 2024/2025 jej nebol pridelený internát. Uviedli tiež, že maloletá sa dva mesiace nachádza na dobrovoľnom pobyte v CDR F., L. O. B., kde by jej umiestnením mala maloletá možnosť dochádzať do školy. Uviedli tiež, že maloletá ich neprehovárala, aby vzali návrh späť, vyjadrila sa však, že s návrhom nesúhlasí a vyčítala im, že načo si ju brali, že je teraz druhýkrát odmietnutá.

4. Opatrovník na pojednávaní dňa 17.07.2024 uviedol, že vzhľadom na návrh ako aj výpovede navrhovateľov 1/,2/ navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletou v CDR F., L. O. B., kde bude môcť maloletá zostať ešte rok po dosiahnutí plnoletosti ako mladá dospelá.

5. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín na pojednávaní dňa 17.07.2024 uviedla, že vzhľadom na dlhotrvajúce nežiadúce správanie maloletej a hlavne sústavné nerešpektovanie pravidiel v jej prirodzenom prostredí Okresná prokuratúra Trenčín súhlasí s podaným návrhom, nakoľko pestúni jej dali veľa šancí na nápravu a tieto nevyužila.

6. Starosta E. F. ako jej štatutár uviedol, že nesúhlasí s ustanovením obce za poručníka maloletej s poukazom na to, že obec nemá na to kapacity, nemá to komu dať urobiť a považuje za vhodné, aby za poručníka bol ustanovený orgán sociálno-právnej ochrany detí, ktorí na to určite kapacity majú.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov 1/, 2/, oboznámením sa s návrhom, potvrdením CDR F., oznámením školy, ostatným obsahom spisu a zistil nasledovný stav veci:

8. Maloletá A. pochádza z mimomanželského vzťahu. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/5/2009-82 zo dňa 30.04.2009 bola zrušená nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou a maloletá bola zverená do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželov K. L. A. a A. A. A. a rodičom maloletej bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej, každý vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.06.2009.

9. Zo Záznamu zo šetrenia pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín č. P./XXXX/XXX súd zistil, že dňa 06.05.2024 odporučil pre maloletú vykonávanie opatrení SPOD a SK pobytovou formou na základe dohody v I. L. Q. J. R. F.. Súčasťou záznamu je aj záznam pohovoru s maloletou, ktorá sa vyjadrila, že: „s návrhom nesúhlasím, druhý raz som odmietnutá. Prvýkrát, keď som bola malá a teraz, keď ju dali pestúni do CDR... problémy boli nakopené, ale nerozumie tomu, že razom skončila v CDR.... ..nezlyhala len ona, ale zlyhali aj rodičia a nechcú si to pripustiť“.

10. Z mailového podania zo dňa 12.07.2024 súd zistil, že I. L. Q. J. R. F. potvrdilo možnosť prijatia maloletej do CDR F..

11. Zo správy Strednej odbornej školy L. H. A. M. zo dňa 02.07.2024 súd zistil, že maloletá je žiačkou uvedenej strednej školy, odbor vychovávateľsko-opatrovateľská činnosť.

12. Z pedagogického posudku maloletej zo dňa 24.06.2024 súd zistil, že maloletá má 14 neospravedlnených hodín a na konci školského roka bola v predmete Správanie klasifikovaná stupňom 3 a zároveň bolo pedagogickou radou odsúhlasené uloženie mimoriadneho opatrenia – podmienenečné vylúčenie zo školy.

13. Zo Správy D. K. H. E. D. L. H. A. M. zo dňa 02.07.2024 súd zistil, že správanie maloletej na internáte je svojvoľné, nezodpovedné a náladové, niekedy odvrávala a opakovane klamala, ku kamarátkam tolerantná a priateľská.

14. Z Hlásenia incidentu Strednou odbornou školou Pedagogickej sv. A. M. zo dňa 24.06.2024 súd zistil, že stredná škola hlásila opatrovníkovi maloletej incident zo dňa 20.06.2024, kedy bola maloletá zachytená na zázname bezpečnostnej kamery v priestoroch školy v čase vyučovania, ako od spolužiaka za odplatu preberá balíček s obsahom neznámej látky.

15. Podľa § 44 ods. 1 až 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

16. Podľa 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

17. Podľa § 55 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

18. Podľa § 56 Zákona o rodine ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa

osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

19. Podľa § 57 ods.3 Zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

20. Podľa § 58 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť.

21. V danej veci mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že zrušenie pestúnskej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou A. je nevyhnutné, pretože náhradná starostlivosť o maloletú formou pestúnskej starostlivosti aktuálne neplní svoj účel a nie je jej výkonom možné napĺňať najlepší záujem maloletého dieťaťa. V priebehu pestúnskej starostlivosti o maloletú došlo k zhoršeniu vzťahov medzi maloletou, pestúnmi a ich biologickými deťmi do takej miery, že vzájomné spolužitie nie je možné. Problematické správanie maloletej mal súd za preukázané nielen z výpovedí navrhovateľov 1/,2/ ale aj z hlásenia strednej školy o incidente, ktorého účastníčkou bola maloletá ako aj z pedagogického posudku strednej školy, podľa ktorého bola maloletá podmienenčne vylúčená zo strednej školy. Ďalej mal súd za preukázané, že maloletá bola v konaní oboznámená opatrovníkom s návrhom na nariadenie ústavnej starostlivosti, s ktorým nesúhlasila a mala za to, že za súčasnú situáciu môžu aj chyby v správaní navrhovateľov 1/, 2/ čoby pestúnov maloletej. Súd tiež nezistil žiadnu osobu do náhradnej osobnej starostlivosti ktorej, by mohol zveriť maloleté dieťa a rodičia maloletej už nežijú. Je preto v záujme maloletej, aby bola nad maloletou A. nariadená ústavná starostlivosť. Z týchto dôvodov súd zrušil pestúnsku starostlivosť a nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/5/2009-82 zo dňa 30.04.2009, ktorým bola maloletá zverená do pestúnskej starostlivosti. Keďže obaja rodičia maloletej zomreli a nebolo možné ustanoviť za poručníka fyzickú osobu, súd ustanovil maloletej za poručníka E. F. podľa miesta jej trvalého pobytu a určil lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia, a to na Okresný súd Trenčín. O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Žiline.

Účastníci, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie, túto možnosť nemajú.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).